

La Marseillaise for fuldt drøn

Af ADAM HOLM

Mediterran noir. Fransk gangsterroman excellerer i hårdkogte skæbner, politiske spændinger og en mørbanket antihelt.

KRIMI

Jean-Claude Izzo : Total Kheops. Oversat af Jesper Tang. 406 sider. 199 kr. Labyrinth.

Ramasjang. Det er vistnok ikke et fransk ord, men med den rette betoning kan det lyde gallisk og det er i hvert fald dækkende for indholdet af Jean-Claude Izzos heftige og balstyriske ode til hjembyen Marseille. *Total Kheops* er første del af en trilogi om den fallerede, desillusionerede, ramponerede og alt muligt andet – erede – inklusive fra tid til anden erigerede – civilstrømer Fabio Montale, der kæmper for en slags retfærdighed i en babylonisk forvirring af gangstere, racister, utilpassede indvandrere og skydegale kolleger.

Med tre værker om samme hovedperson, en baggrund som journalist og en alt for tidlig død (1945-2000) ligger det lige for at sammenligne Izzo med Stieg Larsson. Men, med al respekt for den svenske auteur, Izzo er et hak bedre. Ikke at hans epos vil vinde lige så mange læsere på disse beherskede breddegrader som saglige Larsson, dertil er der for meget hvidløgsmarineret blæksprutte og krudtslam, men skulle man blive træt af klinisk ondskab i velfærdsstatens blege skær, leverer Izzo varen.

FABIO Montale er så langt man kan komme fra en thedrikkende skandinavisk femi-kriminolog, der finder en abort i en gammel læderkuffert og skal hele socialforsorgen igennem for at konstatere, at den skyldige er Systemet. *Non merci.* Montale med den italienske immigrantbaggrund og en fortid som både småkriminell og soldat i Frankrigs oversøiske besiddelser efterforsker nedskydningen af en ungdomskammerat, som havde et mellemværende med den lokale mafia. Drabet er en katapult for et forløb, der koster vores lettere filosofiske og drikfældige helt store hovedbrud, ømme knogler og et forpint hjerte. Bogen er ikke af ny dato, faktisk udkom den på originalsproget i 1995, men det mærkes ikke som en svaghed, al den stund både temaer og personskildringer er tilpas tidløse og rå, og som titlen anfører, kaotiske. Det er samtidig en meget organisk roman, hvor især lyde og lugte fremstår så livfulde og klare, at man vitterlig føler sig hensat til den kogende Middelhavsstad. *Pardon my French*, men sjældent har man på skrift fornemmet duften af fiske – ingen grund til parfumerede omskrivninger – på så liflig vis, endda uden at forfatteren har løftet en finger for at tydeliggøre det. Antydningens kunst, med andre ord. *Bien sur*, vi taler hverken Dostojevskij eller Kafka, ej heller Philip Kerr for at komme genren i møde, men for en førstegangslæser som undertegnede, der ellers gik til opgaven med næseklemme og løftede øjenbryn, er Izzo nu markeret på det litterære landkort som en fin lille stationsby at gøre holdt ved.

Marseille får, så både hatten og myten passer, af sin sympatiske kronikør. Hør engang: ”Der er intet at se i Marseille. Byens skønhed lader sig ikke fotografere. Den skal leves. I Marseille vælger man side. Lidenskabeligt. Om man er for eller imod er ligegyldigt, bare man er. Vildt og blodigt. Først da bliver det, der er at se, synligt. Og så er det allerede for sent, man er draget ind i tragedien. En antik tragedie, hvis helt er døden. I Marseille skal man kunne kæmpe, selv for at tabe.” Bravo, *mon Capitaine!* Så langt, så godt. Håber det unge nystartede forlag, som står bag udgivelsen, vover at binde an med de øvrige bind i serien.